

NR 2 • Juni 2010

Mun & Hals

EN TIDNING FÖR MUN- & HALSCANCERFÖRBUNDETS
MEDLEMMAR, ANHÖRIGA OCH STÖDJANDE

Mun&Hals

Årgång 36 • Nr 2 2010

MHCF

MUN- & HALSCANCERFÖRBUNDET

KANSLI & REDAKTION

Barks Väg 14, 170 73 Solna

TEL. 08-655 83 10 - FAX. 08-655 46 10

E-POST kansli@mhcforbundet.se

HEMSIDA: www.mhcforbundet.se

PG 85 17 54-2 - BG 5703-3573

ANSVARIG UTGIVARE

Sören Selinder

REDAKTÖR

Gunnar Schneider

MEDARBETARE I REDAKTIONEN

Viola Landewall, Ulf Jönson

FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Sören Selinder

Östermalmsgatan 21

854 60 Sundsvall

TEL. 0691-610 65

MOBIL 070-327 11 54

E-POST soren.selinder@telia.com

GRAFISK FORM

Gunnar Schneider

E-POST g.schneider@telia.com

TRYCK

Ågrenshuset Produktion

MATERIAL

till tidningen sänds till:

Mun- & HalscancerFörbundet

Barks väg 14, 170 73 Solna

Märk kuvertet "Mun&hals"

Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera insänt, ej beställt material.

Insänt material returneras

endast på begäran.

Eftertryck och citat är tillåtet

om källan anges.

STIFTELSEN LARYNGFONDEN

ORDFÖRANDE Hans-Ola Fors

Standgatan 19 - 952 33 Kalix

TEL. 0923-776 60 - FAX: 0923-155 90

E-POST: info@laryngfonden.se

Hemsida: www.laryngfonden.se

PLUSGIRO 91 82 58-5

BANKGIRO 5936-5338

Innehåll

- 2 LEDAREN** Förbundsordförande Sören Selinder tar till orda
- 4 RIKSMÖTE** Seminariet
- 6 RIKSSTÄMMAN** med alla förtroendevalda
- 7 TALLIN** Gävleborgsföreningen på resa
- 8 SALIVERSÄTTNING** Aktuell forskning av Liselott Lindh
- 10 ALANYA** Göteborgsföreningen har varit i Turkiet
- 11 HISTORIA** Om Handikapphistoriska föreningen
- 12 SCHWARTZWALD** Sydöstra föreningens resa
- 14 HILLEGÅRDEN** Hallands Laryngförening på vift
- 15 SAMNORDISKT MÖTE** i Köpenhamn
- 16 LIMERIKAR**
- 17 FRÅGESPORT** En ny, "Svara rätt" på 13 frågor
- 18 I 177.SE** Karin Lignell söker personer att intervjua via nätet
- 19 FÖRENINGARNAS** Kontaktpersoner och adresser

NÄSTA NUMMER UTKOMMER I SEPTEMBER 2010
MATERIALSTOPP TILL NR 3 ÄR 15 AUGUSTI 2010

Ledaren

DÅ HAR VI ÄNNU ETT verksamhetsår bakom oss.

Ett år som verkligen har präglats av den informationsskyld som har framtagits för att profilera och visa upp förbundet samt de lokala föreningarna. Skylten är nu i skrivandets stund i full färd med att sättas upp på många sjukhus vid Öron-Näsa & Halsmottagningarna, Onkolog/Strålningsavdelningar samt hos Logoped-avdelningar.

Till skylten har framtagits en folder där patienter kan anmäla sitt intresse för medlemskap och i den trevliga foldern har ett antal medlemmar lånat ut sina ansikten samt en kort beskrivning av sin sjukdom, till dessa personer; Ruth Brauer, Helsingborg, Susanne Pettersson, Uppsala, Annika Axelsson, Växjö, Viola Landewall, Stockholm samt Ulf Jönson, Söderköping vill jag å styrelsens vägnar framföra ett stort varmt TACK, till dessa personer som så välvilligt har ställt upp på detta. Likaledes vill vi framföra ett stort tack till vår tidningsredaktion som varit delaktiga i framtagandet av material för Skylt/Folder/Tidning.

FÖR ATT VÄNDA BLICKARNA FRAMÅT så finns en del projekt som vi skall försöka genomföra. Det som kommer när-

mast är en utbildning av patientinformatörer till våra sjukhus. Då det via en frågeenkätundersökning till en mängd sjukhus om behovet av att nya patienter före/efter kirurgiska ingrepp får tala med informatörer, som varit med om samma saker, så blev svaret att det finns ett stort behov av dessa informatörer. Obs detta gäller inte behandlingsmetoder utan vad patienten kommer att uppleva.

Därför kommer det att utbildas patientinformatörer i alla våra 11 föreningar, som sjukhusen kan kontakta vid behov av hjälp.

Utbildningen kommer att ske i en samlingslokal som finns vid kansliet på Barks väg, Bergshamra och den kommer att genomföras hösten 2010.

Mer information om detta kommer till de lokala föreningarna samt att presenteras på vår hemsida under fliken "AKTUELLT, information från kansliet".

SLUTLIGEN ÖNSKAR JAG ALLA våra medlemmar en fin innehållsrik sommar som laddar batterierna för hösten/vintern.

Ha det bra alla ni.

Sören Selinder
Förbundsordförande

- ♥ har 11 läns- och regionför-
eningar runt om i landet
- ♥ bevakar och tillvaratar
medlemmarnas intressen
- ♥ arbetar aktivt för att hjälpa
medlemmarna tillbaka till
ett meningsfullt liv
- ♥ ordnar rehabiliterings-
seminarier och -resor
- ♥ har sitt kansli i Solna
- ♥ arbetar för att starta
samtalsgrupper för både
patienter och anhöriga
antingen via sjukvårdspers-
sonalen eller i lokalföre-
ningarnas regi
- ♥ ger ut tidningen
Mun&Hals
med aktuell information,
artiklar och reportage
- ♥ har regelbundet kurser
för förbundets och före-
ningarnas förtroendevalda
samt antirökinformatörer
- ♥ håller kontakt med myn-
digheter och serviceorgan
- ♥ tillhör Handikapporganisa-
tionernas Samarbetsorgan
- ♥ är en av huvudmännen i
Cancerfonden
- ♥ har kontakt med mot-
svarande förbund i andra
länder
- ♥ har förtroendeanslutna
läkare, tandläkare, logoped,
kurator och dietist
- ♥ har instiftat den fristående
Stiftelsen Laryngfonden

STIFTELSEN LARYNGFONDEN

*i kamp mot
Strup- och munbålecancer*

Laryngfonden – en fristående fond instiftad av Svenska Laryngförbundet – står öppen för ansökningar om bidrag, vilka kan beviljas i enlighet med fondens ändamål:

Fondens ändamål är att främja forskning och utveckling, särskilt inom områdena laryng-, hemila-ryng- och glossektomi samt främja vård och rehabili-tering för behövande sjuka inom dessa områden, dock ej sådant som åligger stat, landsting och kommun, enligt gällande lagar, regler och praxis.

***Bidrag och gåvor
emottages tacksamt på:***

**Plusgiro
91 82 58-5
Bankgiro
5936-5338**

Ansökningsblankett för bidrag finns hos:

Stiftelsen Laryngfonden

Strandgatan 19 • 952 33 Kalix

Tel: 0923-776 60 • Fax: 0923-155 90

E-post: info@laryngfonden.se

Hemsida: www.laryngfonden.se

Riksstämman och Seminarium

Nova Parks hotell i Knivsta

Deltagarna på Nova Park

DEN 19 MAJ hölls det årliga seminariet.

För att försöka hålla nere kostnaderna så har det blivit en tradition att vi håller till i Knivsta.

Vi träffades omkring kl 12 för att inta en lunch så vi skulle orka med två föreläsningar och en redovisning från Laryngfonden.

SEMINARIET började 13.30 med en välkomsthälsning av Sören Selinder till deltagarna från Sverige med ett speciellt välkomnande av deltagarna från Danmark med Anne-Lise och Ejkind Steen samt från Norge Ida Elstad och Torbjörn Bull-Njaa.

DEN FÖRSTA FÖRELÄSAREN var övertandläkare Liselott Lind som berättade om nya saliversättningsmedel samt en bedjan om personer som vill delta i en forskning som hon gör.

En annons finns i anslutning till hennes artikel.

Liselott Lind

Liselott berättade också om reglerna i tandvården (mer om det i kommande nr av Mun&Hals).

Det var mycket spännande att höra henne berätta om vad det finns för saliversättningsmedel.

En del var självklart gamla beprövade, men även nya. Jag hoppas att Liselott kommer igen med en redovisning när forskningen är klar.

Birgitta Hulter

ANDRA FÖRELÄSAREN var Birgitta Hulter, doktor i medicinsk vetenskap och auktoriserad klinisk sexolog.

Hennes anförande var mycket relationsinriktat med en hel del om sex och samlevnad.

Hans-Ola Fors

REDOVISNINGEN FRÅN Hans-Ola Fors, ordförande i Laryngfonden blev det sista anförandet den här dagen.

Det fanns både positiva och negativa saker. Men det framgick klart att Fonden är på väg uppåt och att föreningarna även i fortsättningen kan få bidrag för våra rekreativresor även om Skatteverket sneglar lite åt att inkomstpröva bidragen.

På grund av den rådande ekonomiska "krisen" så minskade Fondens värdepapper men man

Många frågor ställdes

tror att det kommer att stabilisera sig till tidigare nivå under 2010.

EFTER EN TUFF DAG med föreläsningar och redovisning från fonden så fick vi några timmar för oss själva.

Men många passade på att träffas innan middagen för att bara umgås.

SEN KOM DEN HÄFTIGA KVÄLLEN med fördrink och mingel innan middagen som var absolut superb. Under middagen utsågs nya

Ruth Brauer vår senaste fotomodell

hedersmedlemmar som var värda sin utmärkelse.

Även kanslipersonalen fick ett tacksamhetsbevis för allt det fina arbete som de lägger ner för oss medlemmar och vår styrelse.

Ett mycket stort tack till dem.

EFTER MIDDAGEN och utnämningar så minglade många vidare och mycket snack blev det.

Men alla visste också att det fanns en dagen efter, så det blev inte så sent. Efterfesterna uteblev tror jag.

HÄR NEDAN FÖLJER NÅGRA MINGELBILDER

Två av Hedersmedlemmarna

ORAL BALANCE

SAKNAR DU DEN LILLA tuben med "ORAL BALANCE" på apoteket?

Du är inte ensam om det. Kansliet arbetar med att göra in upphandling av ORAL BALANCE för våra medlemmar och är du intresserad ber vi dig att skicka ett e-brev till: staffan.kansli@mhcforbundet.se

Eller att du skickar ett vanligt brev med ditt namn och adress till kansliet, skriv på kuvertet

FRISVAR
Mun- & Halscancerförbundet
20403787
170 20 Solna
Då betalar Förbundet portot åt dig.

Riksstämman

Sören Selinder hälsar alla välkomna och öppnar mötet

DEN 20 MAJ hölls 2010 års Riksstämma

Efter en härlig frukost öppnades riksstämman av Sören.

Till ordförande för stämman valdes Ingemar Färm, tidigare ordförande i Riks-HSO.

Ingemar Färm mötets ordförande

Till sekreterare valdes Ulf Jönson även sekreterare i förbundsstyrelsen.

DET BLEV ETT mycket speciellt möte. Hela mötet tog ca 50 minuter. Jag har varit med på 13 riksstämmor men aldrig har det gått så fort.

Historiskt har en del av våra riksstämmor varit ganska stormiga och ibland riktigt högljudda, men i år gick det som "tåget". Om nu tågen går lika bra som mötet?

VI FICK ETT GLÄDJANDE BESKED att förbundets ekonomi har gått från ett minus år 2008 till ett plus på ca 300.000 kronor år 2009. Det är mycket glädjande.

Vi ser fram emot ett mycket fint och givande år 2010 med många

Här prickar Kristina och Staffan av ombuden och delar ut röstkortet samt en present i form av tekryddor i en liten förpackning

Ulf Jönson mötets sekreterare

aktiviteter på gång både i förbundet och ute bland föreningarna.

Dessutom går vi fram mot en ny sommar med mycket sol och värme efter en mycket tuff vinter.

SÅ HÄR SER STYRELSEN UT efter valet och konstitueringen:

SÖREN SELINDER ordförande
GUNNAR SCHNEIDER vice ordförande
ANNIKA AXELSSON kassaförvaltare
ULF JÖNSON sekreterare
LISBETH MÅNSSON ledamot
STAFFAN HAGELIN ledamot
GUNILLA BELING ledamot
JAN ERIK ANDERSSON suppleant
HANS-ÅKE ELLVÉN suppleant
BO SÖDERBERG suppleant

VALBEREDNINGEN GER SIG INTE:

VIOLA LANDEWALL sammankallande
GÖSTA JORHEDE ledamot
LENNART JUHANSSON ledamot
GUNILLA FJÄLLRUD ersättare
EVA LUNDGREN ersättare

STIFTELSEN LARYNGFONDEN FICK FÖLJANDE FÖTROENDE:

HANS-OLA FORS ordförande
GUNNAR PERSSON ledamot
KAARLO VUOLLE ledamot
CORNELIU HANGAN ledamot
LENA LAGESON ledamot
HANS GUSTAVSSON suppleant
SÖREN SELINDER suppleant

SOM EN SLUTPLÄDERING kan vi konstatera att styrelserna fick ansvarsfrihet.

Revisorerna valdes om så när som på att Britt-Marie Eriksson Roskvist blev förtroendevald revisor i förbundet.

Härmed många värmande hälsningar från

GUNNAR SCHNEIDER,
 där klåfingrarna oftast snubblar lite hit och dit bland tangenterna.

Föreningsresa

Tallin

Gävleborgsföreningen är ute och reser

HEJ VILL BARA BERÄTTA om en Tallinresa som föreningen här i Gävleborg har gjort. Söndagen den 18 april påbörjades resan, med buss, från Söderhamn. Vi färdades med Nygrens Buss med ägaren själv, Gunnar Nygren, vid ratten. Det var en glad och förväntansfull grupp från föreningen som samlats till detta äventyr.

EFTER NÅGRA TIMMAR i bussen var vi så framme vid Värtahamnen där Baltic Queen, som båten hette, väntade på oss. När klockan slog sex så avgick båten från kajen och tämligen strax därefter samlades gruppen för en gemensam middag i bufférestaurangen, mycket mat och god mat förstås.

Kvällen ombord gick i glädjens tecken och det var ett gäng glada, men trötta, resenärer som somnade in fram på småtimmarna.

PÅ MÅNDAGEN, klockan tio, var vi framme i Tallinn, då hade vi redan fått vår frukost och var redo för dagens äventyr! Bussen, som var med över, tog oss in till centrum och därefter hade vi tillfälle för fria aktiviteter. Dessa aktiviteter bestod i, mestadels, shopping men en del av oss i gruppen letade oss till gamla staden som är väl värd ett besök, där finns mycket att se. Bifogad bild visar en del av sällskapet på ett torg i gamla stan. Det är föreningens ordförande Eva Lundgren, Gunilla Fjällrud samt Berit Wickström flankerade av Thomas och Monica Hofström.

NÄR KLOCKAN närmade sig fyra på eftermiddagen var benen tunga efter promenader i gamla stan. Vi var också mätta, då vi passat på att få lite mat mellan vandringarna. Nu kände vi att det var dags att söka sig tillbaka till hamnen och båten, som skulle avgå klockan sex från Tallinn.

RESAN HEM gick väl till på ungefär samma sätt som resan dit och på tisdag förmiddag var vi åter på svensk mark där bussen tog oss tillbaka mot Gävleborg och Söderhamn.

SAMTLIGA RESENÄRER var mycket nöjda med resan och det blev ett riktigt kramkalas när vi skildes vid hemkomsten, lovades varandra att "det här måste vi göra om"!

Med vänliga hälsningar

EVA LUNDGREN, ORDFÖRANDE
i Mun- och Halscancerföreningen i Gävleborg.

Några av deltagarna på Tallinresan

Aktuell forskning om

Saliversättningsmedel

STIFTELSEN LARYNGFONDEN har beviljat docent Liselott Lindh forskningsanslag sedan 2006 för att utveckla nya och bättre saliversättningsmedel samt att kliniskt testa dessa och jämföra med befintliga preparat.

LISELOTT LINDHS forskning syftar till att hjälpa de patienter med munhålecancer eller strupcancer som ofta saknar salivsekretion som en följd av strålbehandling eller operativa ingrepp. En naturlig följd av detta blir frånvaro av salivfilmens naturliga funktioner som till exempel att smörja ytorna i munhålan och svaljet. Detta medför i sin tur att patienterna får svårigheter att tugga mat och svälja, de får lättare smärtsamma sår i regionen och dessutom snabb utveckling av karies.

– För att dessa patienters vardag ska underlättas är utbudet av funktionella saliversättningsmedel nödvändigt. Vid undersökningar på laboratoriet visar det sig att existerande saliversättningsmedel har viss smörjande förmåga, men i kliniken visar det sig att patienterna inte är hjälpta av dem mer än en mycket kort stund.

– Det är genom tidigare studier känt att naturliga salivfilmer har goda skyddande egenskaper specifikt avseende smörjning. Vi har tagit detta som utgångspunkt genom att tidigare ha undersökt sådana naturliga filmers uppbyggnad och karaktärsdrag för att förstå mekanismerna bakom naturens sätt att lösa problemet, förklarar Liselott Lindh.

UNDER ÅREN har följande delprojekt genomförts med finansiellt stöd från Stiftelsen Laryngfonden:

Analys av salivfilmers sammansättning, struktur och densitet: Vi har genomfört atomkraftsmikroskopi av salivfilmer av olika slag på olika typer av modellytor. Resultaten beskriver skillnader i dessa filmers uppbyggnad beroende på de olika ytornas natur. För att öka våra möjligheter att utveckla bättre fungerande saliversättningsmedel har vi även validerat (bekräftat att det fungerar) en ny metod för att kunna avlägsna hela salivfilmen från ytor i munhålan och därmed gjort det möjligt att undersöka sammansättningen av en kliniskt relevant salivfilm som smörjer munhålan. Vi har också undersökt hur salivfilmstrukturen ser ut. Det visar sig att tätheten hos salivfilmer varierar, och även formen på olika makromolekyler, beroende på vilken typ av yta filmen sitter på.

Undersökning av salivfilmers skyddsfunktioner:

Vi har vidareutvecklat metodologin för att kunna utvärdera den smörjande förmågan på nanometernivå. Den smörjande förmågan bland komponenter har studerats och dessa data håller vi på att sammanställa. Försök har utförts med avsikten att kunna bygga upp artificiella salivfilmer med några utvalda salivkomponenter utifrån resultaten från föregående studier samt med komponenter med kända antimikrobiella egenskaper. Ytterligare en studie visade att vid uppbyggnad av denna artificiella salivfilm bevarades den enzymatiska förmågan hos de antimikrobiella proteinerna som ingick i filmen. Dessutom har vi studerat ett salivprotein som bland annat har kända återmineraliserande egenskaper på tandytor. Undersökningar avseende det ständiga utbytet av komponenter inom salivfilmer

visar att de undersökta återmineraliserande proteinerna stannar kvar i filmen och byts inte ut av andra proteiner över tid, vilket är viktigt för att undvika kariessjukdom.

Utveckling av nya saliversättningsmedel som både smörjer munhålan och är multifunktionella: Nya experiment pågår med lovande kommersiellt tillgängliga komponenter som liknar de naturligt förekommande proteiner i saliven som smörjer munhålan.

NU BÖRJAR DET DÄREMOT bli dags för en klinisk utvärdering av både nya och befintliga saliversättningsmedel. En etisk prövning har godkänts av forskningsetiknämnden i Lund och avser en randomiserad blind klinisk studie, en så kallad RCT-studie. Denna kommer att starta under 2010 och kommer att innehålla aktiva men också placebo produkter. Dessa produkter kommer alltså att i slumpmässig ordning och blint få testas av frivilliga personer som har haft munhåle- eller strupcancer och är muntorra (se annons bredvid).

VARJE PRODUKT TESTAS under en vecka med en påföljande vecka då enbart vatten får användas, så kallad "wash-out"-period, innan nästa produkt testas. Försökspersonerna får besvara en enkät med cirka 20 frågor där de skattar hur bra de olika preparaten de provar fungerar. På detta sätt kommer vi att få direkt återkoppling på om och hur de fungerar i verkligheten för dessa muntorra personer.

Kontakt med Liselott Lindh fås enklast via e-mail: liselott.lindh@mah.se

LISELOTT LINDH

Sökes

Personer som lider av muntorrhet och önskar delta i testning av saliversättningsprodukter

*Forskningsprojektet syftar till att undersöka
effekten av befintliga & nya
saliversättningsprodukter och hur bra de fungerar.*

Du ska vara minst 18 år och muntorr

MALMÖ HÖGSKOLA

För mer information kontakta:

Övertandläkare, docent Liselott Lindh
avdelningen för Oral protetik,
Tandvårdshögskolan, Malmö.
Telefon: 040-6658580, 6658506

e-mail: liselott.lindh@mah.se

Gå in och titta på vår hemsida
www.mhcforbundet.se

Föreningsresa

Alanya i Turkiet

GÖTEBORGSFÖRENINGEN har varit ute och rest igen, denna gång till Alanya i Turkiet.

Resan startade på Landvetter med ett försenat flyg. Vi skulle kommit iväg kl 18.30 men kom iväg kl. 00.30 men den som väntar på något gott kan ju inte vänta för länge sägs det ju.

Deltagarna på resan

Bukten utanför staden

VI KOM TILL VÅRT HOTELL lagom till frukost, ett mycket bra hotell med god mat. Vi hade all inclusive och det var perfekt och den turkiska ölen var god.

Första dagen var vi nog lite "sega" efter den tröttsamma resan men sedan blev det full fart. Det fanns mycket att se och göra. Något som var uppskattat var det turkiska badet HAMAN särskilt av damerna men det var nog för att

det var killar som masserade och smorde in dem med väldoftande oljor o. dyl.

Det fanns också ett bra utbud med utflykter som många av oss var med på. Pumakale med sina vita kalkstensterasser valdes av några. Några åkte till nationalparken Sapadera- Kanyon vilket jag själv valde. Det var en fin naturupplevelse. Flera olika båtutflykter. Turkisk afton ja det fanns mycket att göra. Det var också show på hotellet 3 kvällar med ormtjusare, magdansöser och "eld-dans". Det var marknad varje dag i Alanya på olika platser, vanliga köp var väskor och skinnkläder.

EN VECKA går alldeles för fort, själv hade jag hoppats på att det isländska askmolnet skulle försena hemresan några dagar men det

gjorde det inte så det blev att åka hem utan försening.

DET TURKISKA FOLKET är mycket trevliga. Inget tjat om att handla som i många andra länder som t.ex. i Spanien Vi var 18 st medlemmar med på resan 14 damer och 4 herrar.

VI HADE TUR MED VÄDRET, soligt och lagom varmt förutom sista kvällen då vi hade ordnat långbord för att äta middag utomhus, men det blev att flytta inomhus för att det började regna.

VI VILL FRAMFÖRA ett STORT TACK till Laryngfonden för deras ekonomiska bidrag som gör sådana här resor möjliga för oss.

Vid pennan denna gång

LENNART

i Göteborgsföreningen

Ha det bra med en skön sommar och höst.

Ett glatt gäng

Är det matdags nu igen

Handikapphistoriska föreningen (HHF)

1987 BILDADES Handikapphistoriska föreningen på initiativ av Claes G Olsson, etnolog vid Umeå universitet, och Rolf Utberg som då var ledare för ett projekt om Handikapprörelsens historia. Föreningens medlemmar, både enskilda personer och organisationer, har ett gemensamt intresse att bevara historien om hur personer med funktionsnedsättning genom tiderna levt sina liv, vad som påverkat deras livssituation och vilket stöd samhället har erbjudit. HHF har genom åren anordnat ett antal seminarier och konferenser och har även deltagit i mässor. Likaså förekommer ett nordiskt samarbete inom området.

JAG HADE TILLFÄLLE att närvara när föreningen den 20 april höll sitt årsmöte på Nordiska museet. Föreningens ordförande Bengt Lindqvist sade i sin inledning att föreningen tidigare haft ambitionen att skapa ett handikapphistoriskt museum men att dessa tankar nu fått en delvis ny inriktning genom planerna på ett samarbete med Nordiska museet och Historiska museet. HHF hoppas på ett närmare samarbete med dessa museer och ser fram emot stöd från Allmänna Arvsfonden för att kunna finansiera ett projekt som ska kunna leda fram till ett mera organiserat samarbete. Projektet, som är planerat att pågå i tre år, kommer att innehålla följande:

- En inventering av handikapphistoriska frågor hos museerna.
- De lokala handikappföreningarnas historia.
- Enskildas berättelser.
- HHF:s databas.

FRAMTIDSFORSKNING är viktigt, inte minst inom det för oss så angelägna cancerområdet. Men för förståelsen för den nuvarande situationen och hur både behandlingssmetoder och insatser för att underlätta det dagliga livet kan utvecklas är kunskapen om den historiska bakgrunden omistlig. Det är därför roligt att kunna konstatera att vårt förbund sedan flera år tillbaka är medlem i Handikapphistoriska Föreningen.

Text: **ULF JÖNSON**

Cancer i hals- eller munhåla?

Det finns gemenskap med andra i samma situation!
Bli medlem i någon av Mun- & Halscancerförbundets föreningar.

Mun- & Halscancerförbundet (MHCF) arbetar för:

- kontakt och information före och efter behandling
- att hjälpmedel och förbrukningsmaterial skall vara kostnadsfria
- utökade resurser till rehabilitering
- handikappersättning, färdtjänst och kostnadsfri tandvård
- subventionerad utlandsvård
- forskning och utveckling av hjälpmedel
- bredare informationsverksamhet
- rökinformation i skolorna

Läns- eller regionsföreningar i Sverige finns i:

Dalarna, Gävleborg, Göteborg, Halland, Östergötland, Skåne, Stockholm, Uppsala, Västmanland, Norrland och Örebro.

Vi är en av huvudmännen i Cancerfonden

Vi välkomnar opererade, anhöriga, sjukvårdspersonal, vänner och andra intresserade som medlemmar.

Intresseanmälan:

- Jag vill veta mer om MHCF:s verksamhet Jag vill bli medlem.

NAMN:.....

ADRESS:.....

POSTADRESS:..... TELEFON:.....

SKICKA ELLER FAXA KUPONGEN TILL: MUN- & HALSCANCERFÖRBUNDET, BARKS VÄG 14, 170 73 SOLNA

TEL: 08-655 83 10, FAX 08-655 46 10, E-POSTADRESS: kansli@mhcforbundet.se

Föreningsresa

Till Schwarzwald

Sydöstra föreningens resa

UNDER EN VECKA i maj gjorde sydöstra MHCF en resa till Swarzwald, Alsace och Mainau. Det var nästan ett år efter det att medlemmarna bestämt sig för just detta resmål. Man ville åka till en bestämd plats, stanna där några dagar och därifrån göra utflykter till olika mål. Intresset för resan var stort. Tanken från början var väl ett deltagarantal på omkring 60 personer men när anmälningarna kommit in visade det sig att 88 medlemmar önskade delta i resan. Det medförde en del förändrade förutsättningar för planeringen, två bussar i stället för en och en reseledare i varje buss.

I DEN ARLA lördagsmorgonen hade vi två startplatser, en i Linköping och en i Norrköping. Linköpingsbussen tog E4 söderut och norrköpingsbussen E22. Under vägen fanns flera påstigningsplatser för resenärerna. Efter att ha passerat Öresundsbron sammanstrålade bussarna vid färjeläget i Rödby. Vi angjorde Tyskland i Puttgarden och åkte vi vidare mot Hannover, där vi skulle övernatta. Vår resa gick genom ett böljande landskap

Vi åkte genom ett soligt och vårligt landskap

Rådhuset i Rothenburg

med en underbar vårgörnska som avbröts av de starkt gula rapsfälten, som ett väldigt lapptäcke. Första dagens resa blev lång, cirka 100 mil, och de flesta var trötta då vi kom fram till vårt hotell.

TIDIGT PÅ SÖNDAGEN fortsatte resan söderut. På kvällen skulle vi nå målet, Villingen-Schwenningen i Swarzwald. På vägen gjorde vi ett uppehåll i den medeltida staden Rothenburg ob de Tauber. Det var nu pingstdagen, varmt och framför allt många människor i rörelse. I Rothenburg pågick nämligen de årliga spelen till minne av att staden räddades från att brännas ner 1631. Under det då pågående 30-åriga kriget erövrades den protestantiska staden av de kejserliga trupperna. Även Sverige var involverat i händelseförloppet. Befolkningen sökte nämligen stöd hos vår gamle kung Gustav II Adolf för att få hjälp av de svenska trupperna, men någon förstärkning kom inte från det hållet.

STADEN SKULLE BRÄNNAS, men fick ett ultimatum. Om någon kunde svälja en stor bägare vin i ett enda svep skulle den räddas. Borgmästaren antog vadet, "svepte" vinet

Varje år firar man att staden räddades 1631

och staden räddades. Denna avgörande händelse firas sedan dess varje år och denna gång fick vi vara med i firandet. Resan fortsatte söderut och efter en dagsetapp på omkring 65 mil var vi framme i Villingen-Schwenningen, ursprungligen två städer, som nu förenats i en med cirka 80 000 invånare.

Lunch i södra Tyskland

HÄR STANNADE VI i tre dagar på Mercure hotell. Ett bra hotell med hög standard men trots utförlig förhandsinformation hade köket svårt att åstadkomma den särskilda kost som några av resenärerna behövde. Under dagarna i Villingen-Schwenningen gjorde vi utflykter till bland annat Mainau, den

Bodensjön

Blomsterprakt på Mainau

Slottet

vackra blomsterön i Bodensjön som tillhörde greve Lennart Bernadotte. Det var tidigt på säsongen. En hel del blommor hade slagit ut men man förstod vilken prakt det

Lägg märke till det stora gökuret på busfasaden

Vi tog kafferast intill en av de små floder som bildat Donau

skulle komma att bli längre fram. Vi gjorde också en rejäl rundtur i det vackra Schwarzwald, "de svarta skogarna" med höga höjder och djupa dalar. Vi åkte på "Klockvägen" – namnet av de många klockfabrikerna och urmakerierna i området – och besökte den lilla kurorten Triberg med dess stora utbud av gökur. Staden ger ett speciellt intryck med sina stora gökur på affärsfasaderna. Här

Rhen i fritt fall

finns också Tysklands högsta vattenfall med en fallhöjd på nära 170 meter. En annan fin upplevelse var att se Donaus källor, upprinnelsen till den mäktiga floden som mynnar ut långt borta i Svarta havet. Ytterligare en stor flod har sina källor här, Rhen, Västeuropas största flod, som flyter genom Bodensjön på vägen till sitt utlopp Nordsjön. Vi hann också med en utflykt till Alsace med vinprovning i den lilla vinstaden Riquewihr.

Mikael, en av våra två skickliga chaufförer

EFTER VÅRA TRE DAGAR i Schwarzwald var det så dags att åka hemåt igen. Två långa dagsetapper låg framför oss. De flesta av oss kom hem i sena natten – eller tidigt på morgonen – ungefär som när vi startade vår resa. Väl hemma igen kunde vi konstatera att vi under resan hunnit besöka fyra länder, nämligen Danmark, Tyskland, Schweiz och Frankrike. Resan hade gått bra, Nilsbuss chaufförer Mikael och Rolf körde tryggt och säkert och reseledarna Karin och Gunilla gav oss mycket kunskaper på vägen samtidigt som de var angelägna om att vi skulle ha det så bra som möjligt.

VI SÄNDER alla en tacksamhetens tanke till Laryngfonden som genom sitt generösa bidrag möjliggjorde den här resan.

Text och bild: ULF JÖNSON

Nu har äntligen en ny skylt samt en folder tagits fram för hjälp till föreningarna att få nya patienter att bli medlemmar. Tanken är att få tillstånd från sjukhusen att vi får sätta upp dessa skyltar med brochyren och det senaste numret av Mun-&Hals-tidningen.

Studiebesök

Hillesgården

Hallands Laryngförening på Utflykt

Eva Rydberg flankeras av två vackra damer

Pingsthelgen 21- 23 maj 2010.

NU HAR DET HÄNT IGEN vi har åter besökt trivsamma Hillesgården som ligger mitt ute i "ingenstans" i Klippans Kommun.

Det kan ju verka fantasilöst att återkomma som vi har gjort.

HÄR FÅR NI NÅGRA EXEMPEL på behandlingar som vi njuter av, helkroppsmassage av olika slag, ansiktsbehandling och fotvård m.m.

Mycket välgörande för kropp och själ. Härliga promenader i parken, örtagården och omgivningarna.

TÄNK ER SEDAN en lugn och rofylld miljö, lägg också till vällagad o god mat och solsken mellan behandlingarna.

Roliga och trevliga samtal i allrummet på kvällarna med många roliga historier som lockar till skratt. Vad mer kan man önska sig.

SÖNDAGSLUNCHEN fick en extra krydda då Eva Rydberg var vårt bords servitris, en trevlig, rar och rolig kvinna.

Det var tredje året i följd som vi var här och vi har valt att besöka Hillesgården vid

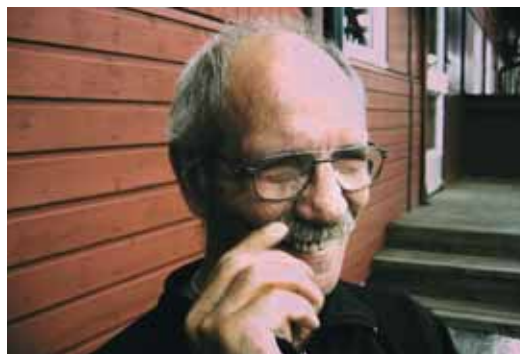
olika årstider. I år var det våren som fick glädjas åt vårt besök. Önskemål finns om återbesök nästa år.

VI VILL RIKTA ett stort TACK till Stiftelsen Laryngfonden vars bidrag möjliggör dessa rehabiliteringsresor.

Hallands Laryngförening

Text och foto

KENNETH DANFELTER

En glad medlem i föreningen

HALLANDS LARYNGFÖRENING HAR TILLVERKAT EGNNA SKYLTDAR

HAR KÖP TVÅ "Roll-up" skyltdar som vi skall använda exempelvis när stadsbiblioteket i Halmstad ordnar dagar för stödföreningar och vid andra tillfällen när vi vill visa upp föreningen.

ETT STORT TACK till Stiftelsen Laryngfonden för penningbidraget vi fått för att kunna göra inköpet av skyltdarna.

Hallands Laryngförening gm **KENNETH D.**

Förbundsmöte

Samnordiskt Möte

I Köpenhamn 16-17 februari

VI HAR TRÄFFAT våra Nordiska vänner ännu en gång, denna gång i Köpenhamn. Senast vi träffades var i Stockholm, då var Finland, Norge och Danmark hos oss här i Sverige. Nu blev det bara Norge och Sverige som kom till Köpenhamn. Island hade inga resurser att komma, Finland hade ingen svensktalande, som de kunde skicka, Marja som var med i Stockholm förra året hade slutat att arbeta hos Finlands förbund, synd tyckte vi andra som var med.

DANMARKS FÖRBUNDSORDFÖRANDE Anne-Lise Steen och hennes man Ejkind Steen, hälsade oss välkomna till Köpenhamn.

Danskarna hade bjudit in Kapitex representanten, Claus Gerlov, han berättade om Kapitex nya artiklar.

SAMMA DAG på eftermiddagen kom Strupekonsulent Torkel Jensen, som var både munopererad och laryngektomerad. Med sig hade han, Bruno Mainborg från Talinstituttet (logoped).

Torkel berättade att han besökte patienter innan och efter operationen. Han hjälpte till med alla praktiska saker. Höll kontakt med den opererade från 3 veckor och upp till 6 månader, beroende på vad patienten ville ha hjälp med.

Bruno Mainborg berättade att han, har en mycket nära kontakt med Torkel och de hjälptes åt och stöttade patienterna. Talinstituttet anställer Strupekonsulenter och Kommun betalar lönen. Något alldeles nytt

för oss. Här blev det många frågor från bland annat oss svenskar. Se, man lär sig varje dag något nytt och nyttigt.

MED OSS VAR OCKSÅ Danmarks kassaförvaltare, Carl-Johan Ryser och hans sambo, Inger-Marie Lundgren, och tror det om Ni vill, så är Inger-Marie en av Europas bästa maratonlöperskor. Så lite idrott dryftades det också, på kafferasterna.

NÄSTA NORDISKA KONGRESS står Norge för 2011.

Norges förbundsordförande Torbjörn Bull-Nja hade många frågor till Danskarna, som svarade och kunde berätta både det ena och det andra om att arrangera Nordisk Kongress. Danmark hade Nordisk Kongress 2005 och har ju erfarenhet av det. Så Norge har mycket att arbeta med när de kommer tillbaka.

Från Norge var också Ida Elstad med oss. Hon hade blivit uttagen att leda och planera verksamheten till den Nordiska Kongressen. Ett preliminärt förslag till Kongressen fick vi deltagare se. Ida är logoped och har varit verksam i Norges förbund länge.

SOM ALLTID är det svårt att skiljas, undertecknad hade massvis med frågor men tiden räckte inte till, tiden den går alltid fort när man har trevligt och frågorna är intressanta.

Vid pennan
ANNIKA

Nordiska rådet

Limerickar

Den stoltaste furan i flen en
historia har med syrénen
när syrénen har fått
av tallen en kott
får han kontiga känslor i grenen.

När en persondator köpts i Kungshatt
sa hustrun till ägaren att
skulle han inomhus
ha en sladdlös mus
ville hon ha en sladdlös katt

En ung servitör ifrån MOCCA,
som i trapphuset älskar en kocka
från en brevlåda hör:
"Jag vet nog vad ni gör,
och ni lutar er mot våran klocka"!

Med öl, sa en tös i Fredhäll,
jag tvättat mitt hår i går kväll.
Jag märkte för sent
att det blev inte rent
men jag har världens gladaste mjäll

Han som har apoteket i Kniva
sa: Läkare borde man bliva
ty läsa de får
i år efter år
men slipper att lära sig skriva

En sogsen ung man ifrån SJÄLLAND
han klagade bittert för fjällan
"Man önskar till döds
att man aldrig fötts
-men det händer så sällan, så sällan".

Det bodde två bröder i SPÅNGA
som var väldigt olika långa
dom var glada ändå
när dom tänkte uppå
att dom-trots allt- ju var lika många

En orm-människa ifrån Sumpen
vred ihop sig själv till en klump. Han
slet och han bände,
men ingenting hände...
Han hade fastnat med näsan i rumpan

Rätt svar på förra tävlingen

Rätt svar till tävlingen i nr 1/2010. 221 1XX X22 1X1

Inget rätt svar har kommit in men vinnare blev **Marianne Falkenberg, Varberg** med 9 rätt. Två hade 7 rätt.

Gunnar Persson, Hyssna och Sussie Selinder, Sundsvall

Vinnarna har underrättats per post.

Gå in och titta på vår hemsida
www.mhcforbundet.se

Intervjuer

Hej!

JAG ARBETAR som redaktör på 1177.se, landstingens och regionernas gemensamma webbplats om hälsa och sjukvård. Vi har det här året ett uppdrag att ta fram en informationstjänst på webben om cancer, inom ramen för den nationella cancerstrategin.

JUST NU FÖRBEREDER JAG olika artiklar och söker personer som kan tänka sig att ställa upp i intervjuer. De ämnen som jag ska skriva om är forskningsstudier och rökning. Min fråga till er är om ni kan hjälpa mig med att få kontakt med personer som har antingen deltagit i en studie (eller tackat nej vid förfrågan om deltagande), eller någon som tidigare har rökt.

JAG FÖRSTÅR ATT ni inte vill lämna ut namn och telefonnummer, men om det finns någon som är intresserad av att vara med i en intervju, kan den personen kontakta mig på 08-452 71 90, 070 364 71 90 eller på mejl karin.lignell@inera.se.

HÖR GÄRNA AV ER om ni har några frågor eller om ni vill ha mer information om 1177.se. Titta gärna på www.1177.se,

Hälsningar Karin Lignell

Karin Lignell
Redaktör Ny avdelning om cancer på 1177.se
karin.lignell@inera.se
Tel: 08-452 71 90 sms: 070 364 71 90
Besöksadress: Hornsgatan 15, Stockholm

Ni i föreningarna kan hjälpa redaktionen

Vi vill tacka för de bidrag som kommit in till Lary. Det är kul att läsa det som kommit in. Hoppas ni fortsätter så.

Bidragen behöver inte handla om vår funktionsnedsättning.

Det kan vara en liten händelse eller incident på 4 rader eller ett A4. Alla är lika välkomna. Varför inte en rolig historia eller egen berättelse om dig själv. Så kör hårt med pennan eller datorn.

Känn dig som en redaktionsmedlem. Försök innan ni skickar in ert material att om möjligt få det digitaliserat och helst

skickat på e-post, CD eller diskett.

Grovsortera gärna era bilder som är suddiga eller som ni bedömer är ointressanta. Skicka bara de ni vill ha med.

Glöm inte att skriva texter till bilderna och gärna mellanrubriker.

**VARMA HÄLSNINGAR FRÅN
REDAKTIONEN**

Kansliets telefontider

Förbundet har telefontid

tisdag–torsdag 09.00–11.30

Måndag och fredag är kansliet stängt

Kansliet är stängt veckorna 28, 29, 30, 31

Mun- & Halscancerförbundet Läns och regionalföreningar med kontaktpersoner

Mun- & Halscancerföreningen Norrland

SVANTE WIKSTRÖM

Prästgatan 25

831 31 Östersund

Tel: 063-13 80 00, mobil: 070-663 12 04

E-post: svante.wikstrom@gmail.com

Mun- & Halscancerföreningen Gävleborg

EVA LUNDGREN

Norr tullsgatan 23 E, 826 31 Söderhamn

Tel: 0270-412 32, mobil: 0705-15 90 75

E-post: joe.lundgrens@live.se

Mun- & Halscancerföreningen Dalarna

PER TESTAD

Kung Magnigatan 19, 791 51 Falun

Tel: 023-827 29

Mun- & Halscancerföreningen Uppland

GUNILLA BELING

Vasagatan 5 C, 753 13 Uppsala

Tel: 018-50 12 61, 073-928 34 89

E-post: gunilla.beling@hotmail.com

mhcfulpland@gmail.com

Mun- & Halscancerföreningen Örebro och Värmlands Län

LARS HALLGREN

Kyrkvägen 4, 711 72 Vedeväg

Tel: 0581-266 07

E-post: larshallgren@live.se

Mun- & Halscancerföreningen Västmanlands Län

KAARLO VUOLLE

Lerkärslgatan 10, 732 51 Västerås

Tel&Fax: 021-41 74 76

E-post: kaarlo.vuolle@swpnet.se

Mun- & Halscancerföreningen Stockholms Län

GUNNAR SCHNEIDER

Fiskarstugan 1, 746 93 Bålsta

Tel&Fax: 0171-535 54, mobil: 070-65 905 65

E-post: g.schneider@telia.com

Sydöstra

Mun- & Halscancerföreningen

ULF JÖNSSON

Bottna, Lindbacken, 614 97 Söderköping

Tel 0121-40026, mobil: 070-413 27 81

E-post: ulfjonson.012140026@telia.com

Mun- & Halscancerföreningen Göteborg

GÖSTA JORHEDE

Väderbodarna 5, 8 tr, 418 35 Göteborg

Tel & Fax: 031-56 35 41

E-post: Gullvi.Jorhede@comhem.se

Hallands Laryngförening

KENNETH DANFELTER

Middagsvägen 18, 302 59 Halmstad

Tel: 035-12 91 03, mobil: 073-360 6622

E-post: kenneth.danfelter@spray.se

Mun- & Halscancerföreningen, Södra Sverige

LENNART JOHANSSON

Per Albin Hanssons väg 56 B,

214 63 Malmö

Tel&Fax: 040-96 23 40

E-post: lennart.willy@telia.com

Mun- & Halscancerförbundet

KRISTINA HENRIKSSON, STAFFAN HAGELIN

Barks väg 14, 170 73 Solna

Tel: 08-655 83 10

Fax: 08-655 46 10

E-post: kansli@mhcforbundet.se

Hemsida: www.mhcforbundet.se

KAPITEX

TrachiNaze filtersystem för bättre andning

Återskapar det naturliga motståndet i luftvägarna som du hade när du andades genom näsan. Detta motstånd är nödvändigt för att hålla lungblåsorna öppna så att syre kan överföras till blodet och koldioxid kan transporteras bort.

Motståndet försvinner när du inte längre andas genom näsan. TrachiNaze är utformat för att återskapa denna funktion

Tre typer av basplattor (plåster)

- liten hydrocolloid basplatta
- stor hydrocolloid basplatta
- transparent rund basplatta med mycket god häftförmåga

Tre multifunktionsfilter

- Blått - nattfilter med normalt motstånd
- Grönt - dagfilter halvt motstånd
- Orange - sport minimalt motstånd

TrachiNaze Hands-free ventil

- är utvecklad för att kunna användas tillsammans med TrachiNaze basplattor och TrachiNaze Plus systemet.

TrachiNaze +Plus systemet

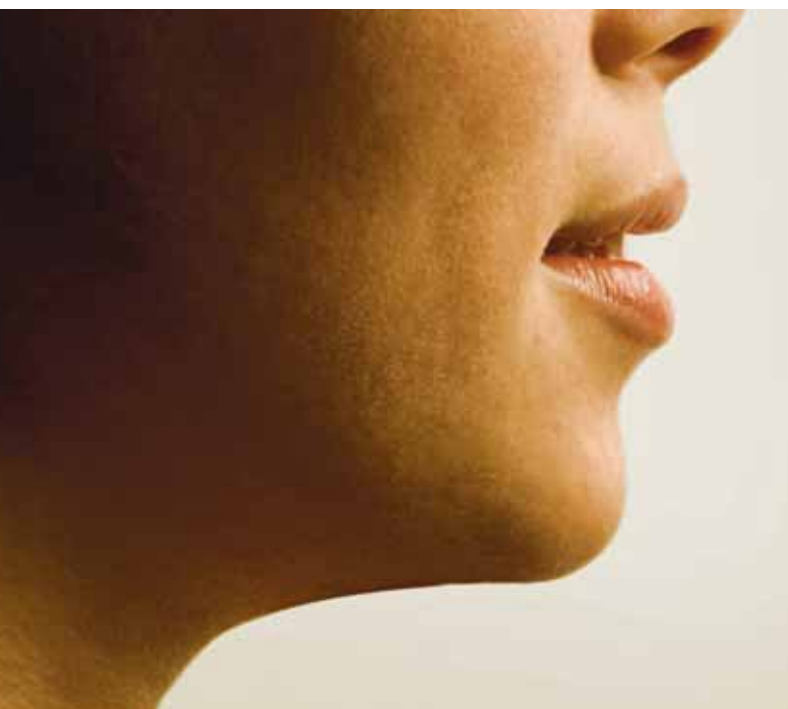
Filtersystem utan klister. Rensar, värmer och fuktar luften och ger ett kliniskt bevisat andningsmotstånd. Med stoma-studs-filterhållaren som sätts direkt i stomat. Anpassat för dig som har känslig hud eller djupt liggande stoma. Fungerar också med talventil. Finns i flera storlekar. Enkel att använda, diskret.

Önskar Ni ytterligare information, ring eller skriv till logoped Lena Lageson.
Kasitex Scandinavien, Roséns väg 16 D, 370 24 Nätraaby, Tel/Fax: 0455 222 75
e: post lena.lageson@globalnet.net
www.kapitex.dk

POSTTIDNING B

Mun- & Halscancerförbundet
f.d. Svenska Laryngförbundet
Barks väg 14
170 73 SOLNA

Atos Medical presenterar nästa generation röstventiler:

Provox® Vega™

Den första Provox-röstventilen introducerades 1990. Den andra generationen kom 1997, och idag används Provox över hela världen. Vi är nu stolta över att kunna presentera den tredje generationen – Provox Vega Röstventil med SmartInserter™. Standarden har höjts.

Fokus på luftflödet

Utvecklingen av tredje generationen Provox var inriktad på att förbättra luftflödet och förenkla skötseln. Luftflödesegenskaperna hos Provox Vega gör det ännu enklare att tala. Röstkvaliteten förbättras genom finjusteringar i konstruktionen, såsom dess vinklade valv.

Enklare insättning

Provox Vega röstventil levereras förladdad inuti SmartInserter. Inga förberedelser, som sterilisering eller montering, krävs – ventilen är klar att användas direkt ur förpackningen. Utformningen hos SmartInserter minskar betydligt risken för att ventilen oavsiktligt skjuts in för långt.

Förbättringar av röstkvaliteten

- Både kliniker och Provox Vega-användare har lagt märke till kraftigt förbättrad röstkvalitet.

Lättare att tala

- Det var mindre ansträngande att tala med en Provox Vega röstventil.

Enkel och effektiv rengöring

- Provox Vega-användarna tyckte att det var enkelt att hålla röstventilen ren och upplevde att rengöringen var effektiv.

Atos Medical AB • Box 183, 242 22 Hörby • Tel: 0415-198 00 • Fax: 0415-198 98, E-mail: info@atosmedical.com • www.atosmedical.com

Atos Medicals produkter och expertis har utvecklats i nära samarbete med ledande institutioner, läkare, forskare, logopedier och patienter från hela världen. Alla fakta och argument bygger på resultat från kliniska studier. 1987 började Atos Medical utveckla den första Provox-röstventilen. Vi har sedan dess arbetat intensivt för att utveckla Provox till att bli marknadens ledande system för röst- och lungrehabilitering. Vi fortsätter med att avsätta stora resurser på produktutveckling och utbildningsprogram inom öron- näs- och halsspecialiteten. Vi har ett tydligt mål: Atos Medical ska även i framtiden vara ledande inom hela detta specialistområde.

ATOS
MEDICAL
Leading the way in ENT